

**PROVEDBENI PROGRAM
GRADA VALPOVA
ZA RAZDOBLJE 2025. - 2029.**

Nositelj izrade **Grad Valpovo**

izrada rujan 2025. godine

GRADONAČELNIK GRADA VALPOVA, na temelju članka 26. stavka 3. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 123/17. i 151/22.) i članka 33. Statuta Grada Valpova („Sl. glasnik Grada Valpova“, br. 12/22. i 5/25.), donosi sljedeći

Provedbeni program Grada Valpova za razdoblje 2025.-2029. godine

I.

Gradonačelnik donosi Provedbeni program Grada Valpova za razdoblje 2025.-2029. godine.

II.

Provedbeni program ima se objaviti u „Službenom glasniku Grada Valpova“.

KLASA: 302-02/25-01/1

URBROJ: 2158-7-2-25-3

Valpovo, 12. rujna 2025. godine

DOSTAVITI:

1. Lokalni koordinator
2. Službeni glasnik
3. Registar akata
4. Mrežna stranica
5. Računovodstvo
6. Pismohrana

Gradonačelnik:

Marko Sutalo, dipl. iur.

Sadržaj

1.	Predgovor.....	1
2.	Uvod.....	2
2.1.	Djelokrug.....	2
2.2.	Vizija.....	3
2.3.	Misija.....	3
2.4.	Organizacijska struktura.....	3
3.	Opis kratkoročnih razvojnih izazova i potencijala u samoupravnom području JL(R)S.....	10
3.1.	Najvažniji razvojni izazovi i potrebe.....	10
3.1.1.	Demografski izazovi.....	10
3.1.2.	Gospodarski izazovi.....	10
3.1.3.	Društveni izazovi.....	11
3.1.4.	Infrastrukturni i okolišni izazovi.....	11
3.2.	Razvojni potencijali (gospodarski, društveni, okolišni).....	12
3.2.1.	Gospodarski potencijali.....	12
3.2.2.	Društveni potencijali.....	12
3.2.3.	Okolišni potencijali.....	13
3.2.4.	Strateški potencijali za razvoj.....	13
4.	Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja.....	15
4.1.	Doprinos Nacionalnoj razvojnoj strategiji RH do 2030.....	15
	Razvojni smjer 1: Održivo gospodarstvo i društvo.....	15
	Razvojni smjer 2: Jačanje otpornosti na krize.....	16
	Razvojni smjer 3: Zelena i digitalna tranzicija.....	16
	Razvojni smjer 4: Ravnomjeran regionalni razvoj.....	17
4.2.	Doprinos Planu razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine.....	17
	Društveni sustav i kvaliteta života.....	17
	Kvaliteta, sigurnost i očuvanost životnog prostora.....	17
	Regionalna prepoznatljivost i privlačnost.....	17
	Konkurentnost i inovativnost gospodarstva.....	17
4.3.	Povezanost sa ciljevima Agende UN 2030.....	18
4.4.	Doprinos zelenoj tranziciji i digitalnoj transformaciji.....	19
	Zelena tranzicija.....	19
	Digitalna transformacija.....	20

5.	Popis mjera s opisom, ključnim aktivnostima i pokazateljima rezultata	21
5.1.	Popis mjera s opisom	21
5.2.	Popis ključnih aktivnosti	24
5.3.	Pokazatelji rezultata	26
6.	Okvir za praćenje provedbe	28
7.	Prilozi.....	29

1. Predgovor

Slika 1 Marko Šutalo, dipl.iur.
gradonačelnik Grada Valpova

Pred vama se nalazi Provedbeni program Grada Valpova za razdoblje od 2025. do 2029. godine – kratkoročni strateški dokument kojim Grad Valpovo definira svoje razvojne ciljeve, prioritete i ključne mjere za novo mandatno razdoblje. Ovaj program izrađen je u skladu sa Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, kao i smjernicama nacionalnih i regionalnih razvojnih strategija, te predstavlja nastavak i nadogradnju dosadašnjih razvojnih politika Grada Valpova. Provedbeni program rezultat je suradnje i dijaloga između gradskih institucija, javnog, gospodarskog i civilnog sektora te brojnih građana koji su svojim prijedlozima, sugestijama i primjedbama aktivno sudjelovali u njegovoj pripremi. Program je usmjeren na ostvarenje vizije Valpova kao modernog, inkluzivnog i održivog grada – grada ugodnog za život, rada i stvaranja, grada koji potiče obrazovanje, inovacije i poduzetništvo, te podiže kvalitetu života svih svojih stanovnika.

Uvažavajući izazove s kojima se Valpovo suočava – od demografskih trendova i potreba za gospodarskim jačanjem, do nužnosti zelene i digitalne tranzicije – Provedbeni program postavlja jasne prioritete: jačanje društvenog sustava i kvalitete života, razvoj konkurentnog i inovativnog gospodarstva, te valorizaciju ljudskih, prirodnih i kulturnih potencijala grada. Poseban naglasak stavljen je na osiguravanje jednakih prilika za sve građane, održivo upravljanje resursima, te jačanje otpornosti zajednice na izazove suvremenog društva.

Izrada i provedba ovog programa zahtijeva zajednički angažman svih dionika – od gradskih službi, preko poduzetnika i udruga, do samih građana. Samo suradnjom i otvorenim dijalogom možemo ostvariti postavljene ciljeve, iskoristiti mogućnosti koje pružaju nacionalni i europski fondovi te osigurati daljnji napredak Valpova kao poželjnog mjesta za život, rad i ulaganje.

Vjerujemo da će Provedbeni program za razdoblje 2025.–2029. biti čvrst temelj za planiranje i provedbu razvojnih projekata, kvalitetnu komunikaciju ciljeva gradske uprave s građanima, te poticaj za stvaranje novih vrijednosti i prilika za sve generacije Valpovčana.

Grad Valpovo ostaje predan transparentnosti, odgovornosti i kontinuiranom unapređenju javnih politika, a ovaj dokument je naš zajednički putokaz prema još boljoj budućnosti.

Gradonačelnik Grada Valpova

Marko Šutalo, dipl.iur.

2. Uvod

Slika 2 Grb Grada Valpova; IZVOR: Grad Valpovo

Provedbeni program Grada Valpova za razdoblje od 2025. do 2029. godine predstavlja ključni strateški dokument kojim Grad definira svoje razvojne ciljeve i prioritete za novo mandatno razdoblje. Ovim Programom nastavlja se rad na unaprjeđenju kvalitete života građana, razvoju gospodarstva, obrazovanja, kulture i infrastrukture, uz poseban naglasak na održivost i ravnomjeran razvoj svih naselja. Program je usklađen s nacionalnim i županijskim strateškim okvirima uz doprinos zelenoj i digitalnoj transformaciji i povezanost s Agendom UN 2030 te omogućuje učinkovito planiranje i provedbu projekata važnih za budućnost Valpova i njegovih stanovnika.

2.1. Djelokrug

Djelokrug Grada Valpova u okviru provedbenog programa obuhvaća sve poslove iz samoupravnog djelokruga jedinice lokalne samouprave, sukladno Ustavu Republike Hrvatske, Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi te Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske.

Grad Valpovo u svom djelokrugu:

- Obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju prava i potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima.
- Posebno je nadležan za:
 - Uređenje naselja i stanovanje
 - Prostorno i urbanističko planiranje
 - Komunalno gospodarstvo i infrastrukturu
 - Brigu o djeci, predškolskom odgoju i osnovnom obrazovanju
 - Socijalnu skrb i primarnu zdravstvenu zaštitu
 - Kulturu, tjelesnu kulturu i sport
 - Zaštitu potrošača i unapređenje prirodnog okoliša
 - Promet i održavanje javnih cesta na svom području
 - Izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola te drugih akata vezanih uz gradnju
 - Poticanje poduzetništva i gospodarskog razvoja
 - Upravljanje i korištenje imovinom u vlasništvu Grada

- Organizaciju civilne zaštite i protupožarne zaštite
- Razvoj i unaprjeđenje društvene i komunalne infrastrukture
- Razvoj turizma, zaštitu kulturne i prirodne baštine
- Praćenje i izvješćivanje o provedbi programa i projekata

Grad Valpovo kroz Provedbeni program planira, provodi i nadzire mjere i aktivnosti u navedenim područjima, s ciljem unaprjeđenja kvalitete života građana, ravnomjernog razvoja svih naselja, održivog gospodarenja resursima i jačanja lokalne zajednice. Provedbeni program također osigurava povezanost razvojnih ciljeva s proračunom Grada, omogućuje praćenje rezultata i prilagodbu mjera u skladu s promjenama i potrebama zajednice.

Ovim djelokrugom Grad Valpovo ispunjava svoju misiju javne službe za građane, potiče društveni i gospodarski napredak te osigurava održivo upravljanje razvojem na lokalnoj razini.

2.2. Vizija

Grad Valpovo želi biti poželjna destinacija za život i rad, prepoznatljiv po razvijenom poduzetništvu, turizmu i kulturi. Ulaganjem u održivo gospodarstvo, zelenu i digitalnu tranziciju, konkurentnost te jačanjem otpornosti na krize, Grad Valpovo teži smanjenju društvenih i socijalnih razlika, stvaranju jednakih prilika za sve te kontinuiranom poboljšanju kvalitete života svojih građana. Cilj je izgraditi moderno, inkluzivno i prosperitetno okruženje koje omogućuje razvoj svih potencijala lokalne zajednice i podiže standard života na višu razinu.

2.3. Misija

Misija Grada Valpova je kontinuirano unaprjeđivati kvalitetu života svih građana kroz odgovorno, transparentno i učinkovito upravljanje, razvoj moderne komunalne i društvene infrastrukture, poticanje gospodarskog rasta, očuvanje prirodne i kulturne baštine te osiguravanje jednakih prilika za sve. Grad Valpovo djeluje u interesu svojih stanovnika, s posebnim naglaskom na brigu o djeci, mladima, ranjivim skupinama i potrebitima, stvarajući sigurno, uključivo i održivo okruženje za život, rad i razvoj zajednice.

2.4. Organizacijska struktura

Grad Valpovo je jedinica lokalne samouprave u Osječko-baranjskoj županiji koju čine grad Valpovo i prigradska naselja: Nard, Šag, Ladimirevci, Marjančaci, Ivanovci, Zelčin i Harkanovci. Organizacijska struktura grada temelji se na podjeli predstavnicike, izvršne i upravne vlasti.

Organizacijsku strukturu tijela Grada Valpova čine predstavničko tijelo (Gradsko vijeće) i izvršno tijelo (Gradonačelnik) dok su za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga i povjerenih poslova državne uprave, ustrojena četiri (4) upravna tijela. Ovakva organizacijska

struktura Grada Valpova jamči jasno razlučene funkcije, transparentnost odlučivanja te učinkovito pružanje javnih usluga.

Tablica 1 Predstavničko i izvršno tijelo Grada Valpova; IZVOR: obrada autora

NAZIV TIJELA	ULOGA I ODGOVORNOSTI	VODEĆE OSOBE
Gradsko vijeće	Predstavničko tijelo – donosi Statut, odluke, proračun, kontrolira rad gradonačelnika, osniva radna tijela, bira i imenuje rukovoditelje, odlučuje o javnim priznanjima, porezima i imovini grada.	Predsjednik: Igor Uranjek, zamjenici: Evelina Bartolović, Marijan Mandić
Gradonačelnik	Izvršno tijelo – predlaže odluke, provodi odluke vijeća, predstavlja Grad, koordinira upravu, odlučuje o provedbi projekata i upravlja radom upravnih tijela.	Matko Šutalo, dipl. iur.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga i povjerenih poslova državne uprave, ustrojena su sljedeća upravna tijela:

- Ured gradonačelnika
- Upravni odjel za gospodarstvo i društvene djelatnosti
- Upravni odjel za komunalne i stambene djelatnosti
- Služba za financije i proračun

Tablica 2 Upravna tijela Grada Valpova; IZVOR: obrada autora

NAZIV TIJELA	ULOGA I ODGOVORNOSTI
Ured gradonačelnika Grada Valpova	Ured Gradonačelnika Grada Valpova je upravno tijelo koje obavlja stručne, organizacijske i tehničke poslove protokola i promidžbe za potrebe predsjednika Gradskog vijeća Grada Valpova, Gradonačelnika Grada Valpova i drugih osoba koje po ovlaštenju predstavljaju Grad Valpovo, stručno-organizacijske poslove promidžbe i organiziranja javnih manifestacija, koordinira suradnju s predstavnicima javnih ustanova i službi na pripremama za predstavljanje Grada u zemlji i inozemstvu, organizira i koordinira poslove u svezi s primom gostiju, obavlja pripreme za održavanje svečanih sjednica Vijeća i Gradonačelnika. U Upravnom tijelu obavlja se koordinacija dužnosti Gradonačelnika i predsjednika Vijeća, kao i administrativni i opći poslovi te koordinacija poslovanja tvrtki te javnih ustanova u vlasništvu Grada. U Upravnom tijelu obavljaju se poslovi u svezi s dodjelom javnih priznanja Grada, kao i poslovi odobravanja uporabe znamenja i imena Grada. U Upravnom tijelu obavljaju se poslovi ceremonijala posebnih svečanih i drugih prigoda od značaja za Grad koje se održavaju u zgradi Grada ili na drugim lokacijama, a u kojima sudjeluju predsjednik Vijeća, Gradonačelnik i drugi predstavnici Grada, obavljaju poslovi organiziranja konferencija za tisak i drugih priopćavanja

	predsjednika Vijeća i Gradonačelnika. Upravno tijelo priprema i organizira poslove vezane za međunarodnu suradnju Grada s drugim gradovima i institucijama izvan granica Republike Hrvatske s uključivanjem u dostupne programe tehničke-financijske pomoći te prekogranične suradnje te radi na promicanju i popularizaciji ove suradnje, obavlja i druge poslove iz područja prekogranične i euroregionalne suradnje. Upravno tijelo samostalno i zajedno s drugim upravnim tijelima Grada izrađuje i sudjeluje u izradi programa međunarodne suradnje Grada, izrađuje i sudjeluje u izradi stručnih materijala i izvješća iz područja međunarodne suradnje, vodi brigu o realizaciji potpisanih sporazuma o suradnji i prijateljstvu između Grada i drugih gradova. Upravno tijelo obavlja savjetodavne i složene pravne poslove, kao i poslove u pripremanju i provedbi projekata za natječaje koji se financiraju iz sredstava Europske unije i ostalih institucija Republike Hrvatske.
Tajništvo Grada Valpova	Tajništvo Grada Valpova, kao stručna služba Gradskog vijeća Grada Valpova (u daljnjem tekstu: Vijeća) i Gradonačelnika Grada Valpova (u daljnjem tekstu: Gradonačelnika) organizira i usklađuje obavljanje stručnih i drugih poslova neposredno vezanih za rad Vijeća i Gradonačelnika te njihovih radnih tijela, brine o izvršavanju zadataka koji se odnose na rad lokalne samouprave i uprave, sudjeluje na sjednicama Vijeća i sastancima Gradonačelnika u savjetodavnom svojstvu. U Upravnom tijelu obavljaju se stručni, analitički, informatički, administrativni, tehnički i drugi poslovi koji se odnose na izvršavanje zakonskih propisa i akata Vijeća odnosno Gradonačelnika te njihovih radnih tijela, a osobito: izrade nacrtu akata, izvješća, stručna obrada materijala i prijedloga akata upućenih Vijeću odnosno Gradonačelniku na razmatranje i donošenje, poslovi u svezi sa sazivanjem i održavanjem te stručnog i administrativno-tehničkog praćenja sjednica navedenih tijela i stručnih radnih skupina; izrada i otpremanje akata koje donose navedena tijela; briga o izvršavanju obveza Gradonačelnika prema Vijeću, čuvanja dokumentacije i drugo. U okviru svojeg djelokruga Upravno tijelo obavlja osobito sljedeće poslove: • stručne i administrativne poslove za potrebe predsjednika i potpredsjednika Vijeća i vijećnike te druge poslove po nalogu Vijeća odnosno predsjednika Vijeća i Gradonačelnika; • poslove u svezi s vjerskim zajednicama, nacionalnim manjinama i udrugama građana, poslove u svezi s predstavkama i pritužbama građana, Savjeta mladih te druge stručne, administrativne, opće, tehničke i pomoćne poslove za potrebe Vijeća, Gradonačelnika i njihovih radnih tijela; • poslove u svezi s korištenjem i održavanjem službenih automobila; • poslove javne nabave sukladno zakonskim propisima kojima je uređeno područje javne nabave;

Upravni odjel za gospodarstvo i društvene djelatnosti Grada Valpova

- stručne, normativno-pravne, administrativne i pomoćno-tehničke poslove, poslove uredskog poslovanja, arhiviranja, pripreme i otpreme pošte, kao i poslove zaštite na radu, zaštite od požara;
- poslove zaštite i spašavanja za područje grada Valpova, informatičke poslove te druge pomoćno-tehničke poslove;
- poslove u svezi s pravom na pristup informacijama.

Upravni odjel za gospodarstvo i društvene djelatnosti Grada Valpova je upravno tijelo koje obavlja analitičko-planske, organizacijsko-koordinacijske, informacijsko-dokumentacijske, normativno pravne i druge stručne poslove vezane za pripremu i ostvarivanje programa razvitka Grada Valpova (u daljnjem tekstu: Grada), djelatnost prostornog uređenja, gospodarske djelatnosti, djelatnosti u području poljoprivrede i šumarstva, djelatnosti školstva, kulture, tjelesne kulture i športa, tehničke kulture, brige o djeci, zdravstvene i socijalne skrbi iz nadležnosti Grada. U okviru svog djelokruga Upravno tijelo obavlja osobito sljedeće poslove:

- poslove u svezi s radnim odnosima službenika i namještenika u upravnim tijelima Grada;
- poslove organiziranja i koordiniranja priprema i izrade prijedloga prostornih planova, programa mjera za unapređenje stanja u prostoru i drugih planskih i programskih dokumenata u području prostornog uređenja;
- poslove pripreme nacrti odluka i drugih akata kojima se uređuju pitanja u području prostornog uređenja i zaštite okoliša;
- poslove pripreme stručnih podloga, odnosno prijedloga razvojnih programa i projekata razvitka Grada;
- poslove organiziranja i koordiniranja pripreme projektne dokumentacije za projekte koji su od posebnog značaja za Grad Valpovo (od projektne ideje do ishoda građevinske dozvole);
- poslove u svezi rješavanja imovinsko-pravnih odnosa;
- pružanje stručne pomoći potencijalnim ulagačima;
- poslove pripreme i provedbe programa razvoja poduzetništva;
- poslove vezane uz raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske;
- poslove vezane uz raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Grada;
- druge poslove od značenja za razvitak Grada prema programima koje utvrde nadležna tijela Grada;
- poslove praćenja i proučavanja problematike djelatnosti prosvjete, kulture i zaštite kulturne baštine, tjelesne kulture i športa, tehničke kulture, brige o djeci, zdravstva i socijalne skrbi.

Upravni odjel za komunalne i stambene djelatnosti Grada Valpova	Upravni odjel za komunalne i stambene djelatnosti Grada Valpova je upravno tijelo koje obavlja analitičko-planske, organizacijsko-koordinacijske, normativno-pravne i druge stručne poslove vezane uz komunalne i stambene djelatnosti iz nadležnosti Grada Valpova (u daljnjem tekstu: Grad). U okviru svog djelokruga Upravno tijelo obavlja osobito sljedeće poslove: • poslove praćenja stanja, proučavanja i pripreme prijedloga programa razvitka mreže objekata komunalne infrastrukture na području Grada; • poslove prikupljanja i usmjeravanja sredstava komunalne naknade i komunalnog doprinosa; • poslove vezane uz održavanje javnih površina i nerazvrstanih cesta; poslove vezane uz održavanje poslovnih prostora i zgrada u vlasništvu Grada; • poslove vezane uz investicijsko održavanje poslovnih prostora i zgrada u vlasništvu Grada; • poslove vezane za prikupljanje potrebite dokumentacije za obavljanje investicijskih zahvata od građevinske do uporabne dozvole; • poslove koordinacije sa Hrvatskim cestama, Upravom za ceste Osječko-baranjske županije i Hrvatskim vodama vezano za održavanje i izgradnju cesta i vodnih građevina; • poslove koordinacije na izgradnji komunalnih objekata i zgrada u vlasništvu Grada; • poslove koordinacije sa komunalnom tvrtkom vezano za izgradnju i održavanje vodovodne i kanalizacijske mreže na području Grada; poslove vezano za izdavanje posebnih uvjeta zaštite javnih površina i izdavanje potvrde projekata za izgradnju objekata na području Grada; • poslove izdavanje rješenja za nezakonito izgrađene građevine u prostoru; poslove vezane za komunalno redarstvo; • - druge stručne poslove proizišle iz djelokruga rada Upravnog tijela, kada ti poslovi nisu povjereni drugoj službi ili upravnom tijelu.
Služba za financije i proračun Grada Valpova	Služba za financije i proračun Grada Valpova je upravno tijelo koje obavlja analitičko-planske, organizacijsko-koordinacijske, normativno-pravne i druge stručne poslove vezane uz Proračun Grada Valpova (u daljnjem tekstu: Grada) i njegovo financiranje. U okviru svog djelokruga Upravno tijelo obavlja osobito sljedeće poslove: • poslove praćenja i proučavanja problematike javnih financija, a osobito financiranje javnih potreba te pripreme i analitičkih i drugih stručnih materijala po pitanjima vezanim uz javne financije; • poslove pripreme nacrtu Proračuna Grada i pratećih financijskih dokumenata, izvršenja proračunskih rashoda, vođenje evidencije prihoda i rashoda te izrade periodičnih

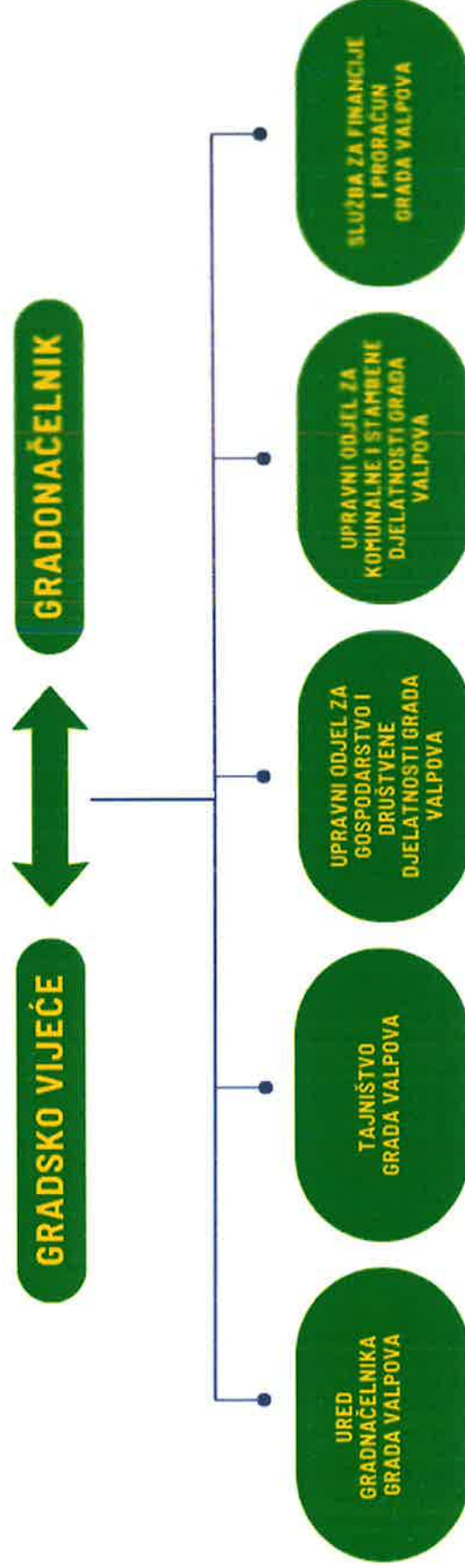
izvješća i godišnjeg financijskog izvješća o izvršenju Proračuna Grada;

- poslove izrade nacrtu općih i pojedinačnih akata vezanih uz prihode, proračun i njegovo izvršavanje, kao i druge poslove vezane uz djelatnost financiranja Grada;
- poslove praćenja i proučavanja financijskog poslovanja pravnih osoba u suvlasništvu i vlasništvu Grada te pripremu uz to vezanih prijedloga mjera i nacrtu akata;
- poslove praćenja rokova trajanja bankarskih garancija i sl. vezanih uz provedbu projekata koji se financiraju iz sredstava EU, resornih ministarstava i proračuna Grada;
- poslove vođenja evidencije nekretnina i druge imovine u vlasništvu Grada te praćenje i izrade prijedloga mjera gospodarenja tom imovinom.

GRAD VALPOVO

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA

Slika 3 Organizacijska struktura Grada Valpova; IZVOR: obrada autora

3. Opis kratkoročnih razvojnih izazova i potencijala u samoupravnom području JL(R)S

3.1. Najvažniji razvojni izazovi i potrebe

Razvojni izazovi Grada Valpova usko su povezani s razvojnim prioritetima definiranim u Planu razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine, posebice s posebnim ciljevima demografske revitalizacije (PC 1), jačanja gospodarskih kapaciteta (PC 9) i unapređenja javnih usluga (PC 2, PC 3).

3.1.1. Demografski izazovi

Depopulacija i negativni demografski trendovi predstavljaju najkritičniji dugoročni izazov Grada Valpova, što je u skladu s posebnim ciljem PC 1 Plana razvoja OBŽ - "Podrška demografskoj revitalizaciji i osnažavanje obitelji". Između dva popisna razdoblja stanovništvo se smanjilo za 764 osobe (6,2%), odnosno sa 12.327 stanovnika u 2001. godini na 11.563 u 2011. godini, što je značajno iznad županijskog prosjeka smanjenja od 4,8%.

Strukturalne demografske promjene ukazuju na duboke sistemske probleme: 16,09% stanovništva starije je od 65 godina (što je iznad nacionalnog prosjeka od 14,2%), dok je udio mladog stanovništva (0-14 godina) drastično smanjen. Indeks starenja od 127,3 (broj osoba starijih od 65 godina na 100 osoba mlađih od 15 godina) premašuje kritičnu granicu demografske ugroženosti.

Migracija kvalificirane radne snage, posebno nakon pristupanja Hrvatske Europskoj uniji 2013. godine, rezultirala je "brain drain" sindromom koji je karakterističan za cijelu istočnu Hrvatsku. Ovaj trend direktno utječe na dostupnost kompetentne radne snage za lokalno gospodarstvo i dugoročnu održivost demografskih resursa, što zahtijeva hitne intervencije u skladu s demografskim mjerama definiranim u Planu razvoja OBŽ.

3.1.2. Gospodarski izazovi

Nedovoljna diversifikacija gospodarstvene strukture predstavlja sistemski problem koji ograničava ekonomsku stabilnost i otpornost na vanjske šokove. Gospodarstvo Grada oslanja se pretežno na poljoprivredu (58% poljoprivrednog zemljišta), dok je udio prerađivačke industrije i tercijarnoga sektora nerazmjerno nizak u odnosu na razvojne mogućnosti. Ovaj izazov direktno se povezuje s posebnim ciljem PC 9 Plana razvoja OBŽ - "Razvoj i unapređenje poslovnog okruženja te konkurentnosti i inovativnosti gospodarstva".

Suboptimalno iskorištavanje geostrateškog položaja - unatoč izvrsnoj prometnoj povezanosti (19 km od autoceste A5 Osijek-Budimpešta, 17 km od A3 Zagreb-Osijek) i blizini EU granice s Mađarskom, potencijal za razvoj logističkih i tranzitnih djelatnosti nije dovoljno

iskorišten. Nedostaje strategijskog planiranja za pozicioniranje kao logističko središte za gospodarsku suradnju s panonskim regijama.

Infrastrukturni deficiti u komunalnoj opremljenosti ograničavaju privlačnost za investitore i kvalitetu života građana. Sustav javne odvodnje izgrađen je samo u 45% gradskog teritorija, dok 12 manjih naselja nema potpunu komunalnu infrastrukturu. Ovi nedostaci direktno utječu na mogućnosti gospodarskog razvoja i demografsku stabilnost, što je prepoznato kroz posebni cilj PC 6 Plana razvoja OBŽ - "Razvoj lokalne i regionalne infrastrukture radi unapređenja kvalitete života".

3.1.3. Društveni izazovi

Kapacitetski deficit u predškolskom obrazovanju s listom čekanja od prosječno 15-20% zahtjeva godišnje predstavlja značajnu prepreku za mlade obitelji i dodatno pogoršava demografske trendove. Ovaj problem direktno se povezuje s posebnim ciljem PC 3 Plana razvoja OBŽ - "Razvoj i unapređenje odgojno-obrazovne djelatnosti".

Strukturalni nesklad između obrazovnih programa i potreba tržišta rada manifestira se kroz nedovoljnu zastupljenost STEM programa, digitalnih kompetencija i zelenih vještina u lokalnom obrazovnom sustavu. Srednja škola Valpovo, unatoč širokom spektru od 9 obrazovnih programa, ne odražava u potpunosti potrebe suvremenog gospodarstva usmjerenog prema Industry 4.0 i zelenoj tranziciji.

Paradoks niske nezaposlenosti uz demografski odljev (stopa nezaposlenosti 8,2% u 2022.) ukazuje na strukturalne probleme tržišta rada: nedostaju kvalitetna radna mjesta s višim dodanom vrijednosti koja bi zadržala educirane mlade stručnjake. Ovaj fenomen zahtijeva kompleksnu intervenciju kroz mjere aktivne politike zapošljavanja i poticanja poduzetništva.

3.1.4. Infrastrukturni i okolišni izazovi

Fragmentirana komunalna infrastruktura predstavlja ključnu prepreku održivom razvoju. Posebno je kritičan nedostatak sustava pročišćavanja otpadnih voda u perifernim naseljima, što utječe na kvalitetu životnog prostora i ograničava mogućnosti za ruralni razvoj. Ovi izazovi direktno se povezuju s posebnim ciljem PC 5 Plana razvoja OBŽ - "Unapređenje sustava zaštite okoliša".

Klimatska vulnerabilnost poljoprivrednih sustava postaje sve izraženija zbog učestalijih ekstremnih vremenskih prilika (suše, poplave, mraz). Potrebne su mjere prilagodbe koje uključuju modernizaciju navodnjavanja, diverzifikaciju usjeva otpornih na klimatske promjene i implementaciju pametnih poljoprivrednih tehnologija.

Nedovoljna cirkularna ekonomija u gospodarenju otpadom - unatoč postojanju reciklažnog dvorišta, stopa odvajanja otpada na izvoru iznosi samo 23%, što je značajno ispod EU ciljeva od 50% do 2025. godine. Potrebno je sistemsko unapređenje u skladu s načelima cirkularne ekonomije i posebnim ciljem PC 5 Plana razvoja OBŽ.

3.2. Razvojni potencijali (gospodarski, društveni, okolišni)

Identifikacija i strateško iskorištavanje razvojnih potencijala Grada Valpova temelji se na sinergiji s razvojnim prioritetima definiranim u Planu razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine, osobito kroz posebne ciljeve konkurentnosti gospodarstva (PC 9), održive infrastrukture (PC 6) i kulturnog identiteta (PC 11).

3.2.1. Gospodarski potencijali

Superiorni agropotencijal - Grad Valpovo raspolaže s 10.980 hektara izuzetno kvalitetnog poljoprivrednog zemljišta (7.025 ha u gradskim naseljima), što predstavlja 68% ukupne površine grada. Pedološke karakteristike s predominantnim crnicama i aluvijalnim, kombiniraju s kontinentalnom klimom (prosjeck padalina 650-750 mm), stvaraju idealne uvjete za intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju s potencijalom prinosa žitarica do 8-10 t/ha. Više od 800 registriranih poljoprivrednih gospodarstava s prosjek 12,3 ha po gospodarstvu stvara kritičnu masu za razvoj integriranih prehrambeno-prerađivačkih kapaciteta, osobito u segmentima ekološke proizvodnje i regionalnih brendova.

Strateški pozicionirane poduzetničke zone predstavljaju komparativnu prednost u regionalnom kontekstu. Osam poduzetničkih zona (6 operativnih s ukupno 85 ha, 2 u pripremi) trenutno okuplja 33 poduzetnika koji zapošljavaju približno 400 osoba, što generira lokalnu dodanu vrijednost od oko 45 milijuna EUR godišnje. Zona "Zelena Magistrala III" posebno je pozicionirana za logističke i prerađivačke djelatnosti zbog neposredne blizine državne ceste D7.

Geostrateška tranzitna pozicija kao dio Panonsko-baltičkog koridora (TEN-T mreža) otvara mogućnosti za pozicioniranje kao regionalnog logističkog čvorišta. Blizina luke Osijek (25 km) i međunarodnog aerodroma (30 km), kombinirana s prometnom povezanošću prema Budimpešti (135 km) i Zagrebu (295 km), omogućava razvoj multimodalnih logističkih usluga.

Kulturno-turistički resursi - kompleks dvorca Prandau-Normann, klasificiran kao kulturno dobro od najviše kategorije, s Valpovačkim perivojem (engleski krajobrazni park iz 18. stoljeća) predstavlja izniman potencijal za razvoj kulturnog turizma. UNESCO preliminarne lista uključuje ovaj kompleks kao kandidata za Svjetsku baštinu, što otvara mogućnosti za međunarodne turističke tokove.

3.2.2. Društveni potencijali

Obrazovna infrastruktura omogućava cjeloživotno učenje na lokalnoj razini: tri dječja vrtića s kapacitetom 280 djece, dvije osnovne škole s ukupno 650 učenika, osnovna glazbena škola sa 180 polaznika, te Srednja škola Valpovo s 9 obrazovnih programa i 420 učenika. Ova diversifikacija programa od tehničkih (strojarstvo, elektrotehnika) do društvenih usmjerenja (ekonomija, trgovina) predstavlja solid temelj za razvoj lokalnih ljudskih resursa.

Kulturna baština kroz 8 zaštićenih kulturnih dobara, uključujući kulturno-povijesnu cjelinu grada Valpova kao urbanističko naslijeđe iz 18. i 19. stoljeća, predstavlja autentičan identitetski

resurs. Gradski muzej s više od 3.000 eksponata i Galerija Antuna Augustinčića doprinose kulturnome kapitalu zajednice.

Civilno društvo s 114 registriranih udruga (38,6% sportskih, 28% kulturnih, 18% humanitarnih, 15,4% ostalih) ukazuje na visoku razinu društvenoga kapitala i spremnost građana na kolektivno djelovanje. Ovaj potencijal posebno je značajan za implementaciju participativnih razvojnih projekata i jačanje društvene kohezije.

Socijalna infrastruktura za demografske izazove - tri specijalizirana doma za starije s ukupnim kapacitetom 135 korisnika predstavljaju važan resurs u kontekstu demografskog starenja, ali istovremeno omogućavaju razvoj "silver economy" sektora s potencijalom zapošljavanja u zdravstvenim i socijalnim uslugama.

3.2.3. Okolišni potencijali

Hidrološki resursi izuzetne kvalitete - tri rijeke (Karašica, Drava, Vutica) s ukupnom dužinom vodotoka od 28 km kroz gradski teritorij predstavljaju potencijal za hidrotehničke projekte, rekreaciju i održivi turizam. Podzemne vode odličnih su karakteristika s mogućnostima geotermalne eksploatacije na dubinama 1.500-2.000 m.

Potencijal obnovljivih izvora energije procjenjuje se na 85 MW solarne energije (uz prosječno 2.100 sunčanih sati godišnje), 12 MW iz biomase (poljoprivredni ostaci, energetske usjevi), te 8 MW geotermalne energije. Implementacija energetske projekata mogla bi postići energetske neovisnost i generirati prihode od 15-20 milijuna EUR godišnje.

Sustav gospodarenja otpadom s reciklažnim dvorištem kapaciteta 1.200 t/godišnje i mobilnom jedinicom za 15 lokaliteta predstavlja dobru polaznu točku za daljnje unapređenje prema ciljevima cirkularne ekonomije. Potencijal povećanja stope recikliranja s trenutnih 23% na EU standard od 50% otvara mogućnosti za lokalne zelene poslove.

Bioraznolikost i ekosustavi s više od 180 vrste ptica, 45 vrsti sisavaca i bogatom florom predstavljaju temelj za razvoj ekoturizma i održivih gospodarskih aktivnosti. Natura 2000 područja u neposrednoj blizini (15 km) omogućavaju razvoj znanstvenog i edukacijskog turizma.

3.2.4. Strateški potencijali za razvoj

Financijski instrumenti EU 2021-2027 - alokacija ESF+, EFRR i KOPF fondova s ukupno dostupnim sredstvima od približno 180 milijuna EUR za Osječko-baranjsku županiju omogućava financiranje kapitalnih razvojnih projekata. Prioritetni sektori uključuju digitalnu tranziciju, zelenu ekonomiju, obrazovanje i demografske mjere.

Suradnja kroz prekogranične programe s Mađarskom, Srbijom i Bosnom i Hercegovinom otvara mogućnosti za prekogranične projekte u turizmu, gospodarstvu i obrazovanju s dodatnim fondom od 45 milijuna EUR za razdoblje 2021-2027.

Digitalna transformacija kao strateška prilika za implementaciju najsuvremenijih digitalnih rješenja u javnoj upravi (e-građani portal), obrazovanju (digitalne učionice), te pametnim gradskim rješenjima (IoT senzori, pametna rasvjeta) bez naslijeđenih tehnoloških ograničenja.

Aglomeracijski efekti urbane regije Osijek – pripadnost funkcionalnoj regiji s 165.000 stanovnika omogućava korištenje ekonomije razmjera u infrastrukturnim projektima, dijeljenje stručnih resursa i sinergije u privlačenju investicija, što je prepoznato kao ključni potencijal u Planu razvoja OBŽ kroz posebni cilj PC 14 "Podrška razvoju slabije razvijenih područja Županije".

4. Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja

Provedbeni program Grada Valpova za razdoblje 2025.-2029. godine usklađen je s hijerarhijski višim aktima strateškog planiranja na nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini. Program kroz svoje mjere direktno doprinosi ostvarivanju ciljeva utvrđenih u Nacionalnoj razvojnoj strategiji Republike Hrvatske do 2030. godine, Planu razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine te ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih naroda iz Agende 2030.

Ovaj strateški okvir osigurava koherentnost razvojnih politika na svim razinama te maksimizira učinkovitost korištenja javnih sredstava kroz sinergijsko djelovanje.

Grad Valpovo kroz svojih **14 mjera** pokriva sve ključne razvojne dimenzije - od gospodarskog razvoja i obrazovanja preko socijalne kohezije do zaštite okoliša i digitalne transformacije. Takav sveobuhvatan pristup omogućava maksimalno iskorištavanje razvojnih potencijala te sinergijsko djelovanje različitih sektorskih politika.

4.1. Doprinos Nacionalnoj razvojnoj strategiji RH do 2030.

Provedbeni program Grada Valpova izravno doprinosi **ostvarivanju sva četiri razvojna smjera i 13 strateških ciljeva** Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine.

Razvojni smjer 1: Održivo gospodarstvo i društvo

Strateški cilj 1: Konkurentno i inovativno gospodarstvo

Mjera 1 "Jačanje gospodarstva - poticanje razvoja gospodarstva, malog i srednjeg poduzetništva i ruralnog razvoja" direktno podupire ovaj cilj kroz aktivnosti poticanja poduzetništva, uspostave poslovnih zona i podršku MSP-ovima. Grad će kroz ovu mjeru doprinijeti povećanju vrijednosti izvoza roba i usluga koji je nacionalni cilj povećati s 52,3% na 70% BDP-a do 2030. godine.

Strateški cilj 2: Obrazovani i zaposleni ljudi

Mjera 2 "Poticanje odgoja i obrazovanja" izravno se uklapa u ovaj strateški cilj. Kroz ulaganja u predškolske ustanove, modernizaciju nastave i digitalizaciju obrazovanja, Grad doprinosi povećanju čitalačke pismenosti s trenutnih 479 bodova prema OECD prosjeku. Također podupire cilj povećanja stope sudjelovanja odraslih u cjeloživotnom učenju s 3,5% prema EU prosjeku od 10,8%.

Strateški cilj 3: Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom

Mjere 3 "Djelotvorna javna uprava", 4 "Učinkovito upravljanje javnom imovinom" i 14 "Digitalizacija javne uprave" izravno doprinose ovom cilju kroz digitalizaciju usluga, modernizaciju javne uprave i transparentno upravljanje imovinom.

Strateški cilj 4: Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske

Mjera 5 "Promocija turističke ponude i destinacije" doprinosi ovom cilju kroz razvoj turističke prepoznatljivosti i privlačenje međunarodnih posjetitelja.

Razvojni smjer 2: Jačanje otpornosti na krize

Strateški cilj 5: Zdrav, aktivan i kvalitetan život

Mjera 6 "Jačanje socijalne sigurnosti stanovništva" podupire ovaj cilj kroz programe socijalne zaštite i kvalitetu života građana. Cilj je povećati očekivani broj godina zdravog života s trenutnih 58,5 godina za žene i 56,5 godina za muškarce na više od 64 godine za oba spola.

Strateški cilj 6: Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji

Mjera 8 "Podrška obiteljima i demografska revitalizacija" ključna je za ostvarivanje cilja povećanja stope totalnoga fertiliteta s 1,47 djece na 1,8 djece do 2030. godine.

Strateški cilj 7: Sigurnost za stabilan razvoj

Mjera 9 "Jačanje otpornosti i spremnosti zajednice na krizne situacije i nepogode" doprinosi ovom cilju kroz jačanje kapaciteta civilne zaštite i kriznog upravljanja.

Razvojni smjer 3: Zelena i digitalna tranzicija

Strateški cilj 8: Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost

Mjere 10 "Unapređenje otpornosti okoliša i upravljanje klimatskim izazovima" i mjera 11 "Unaprjeđenje ekološke i energetske infrastrukture za održivi razvoj" ključne su za ostvarivanje cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova s trenutnih 75,2% na 65% u odnosu na baznu 1990. godinu te povećanja udjela obnovljivih izvora energije s 28% na 36,4%.

Strateški cilj 9: Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva

Mjera 12 "Poticanje održive proizvodnje i prerade hrane za razvoj lokalnog gospodarstva" doprinosi cilju povećanja produktivnosti rada u poljoprivredi s 6.107 eura na 10.000 eura po godišnjoj jedinici rada.

Strateški cilj 10: Održiva mobilnost

Mjera 13 "Razvoj i unapređenje održivih prometnih rješenja i mobilnosti" podupire ovaj cilj kroz izgradnju biciklističkih staza, modernizaciju javnog prijevoza i promicanje električnih vozila.

Strateški cilj 11: Digitalna tranzicija društva i gospodarstva

Mjera 14 "Digitalizacija javne uprave" doprinosi cilju postizanja DESI indeksa gospodarske i društvene digitalizacije koji je trenutno 47,6, a cilj je dostići EU prosjek od 52,6.

Razvojni smjer 4: Ravnomjeran regionalni razvoj

Strateški cilj 12: Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima

Kao dio Osječko-baranjske županije koja spada u manje razvijena područja, sve mjere Grada Valpova doprinose ovom cilju.

Strateški cilj 13: Jačanje regionalne konkurentnosti

Mjera 7 "Jačanje zajednice i razvoj civilnog društva za kvalitetniji život građana" doprinosi jačanju regionalne konkurentnosti kroz razvoj društvenog kapitala i civilnih inicijativa.

4.2. Doprinos Planu razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine

Mjere Provedbenog programa Grada Valpova u potpunosti su usklađene s vizijom i prioritetnim područjima Plana razvoja Osječko-baranjske županije. Vizija Osječko-baranjske županije za 2027. godinu glasi: "Osječko-baranjska županija u 2027. godini zeleno je, inovativno, privlačno, otporno i konkurentno središte istočne Hrvatske, temeljeno na ljudskim, prirodnim i kulturnim potencijalima, koje osigurava kvalitetan i siguran život te jednake prilike svojim građanima".

Društveni sustav i kvaliteta života

Mjere 6 "Jačanje socijalne sigurnosti stanovništva", mjera 7 "Jačanje zajednice i razvoj civilnog društva" i mjera 8 "Podrška obiteljima i demografska revitalizacija" izravno doprinose ovom prioritetnom području kroz osiguravanje jednakih prilika za sve građane i poboljšanje kvalitete života.

Kvaliteta, sigurnost i očuvanost životnog prostora

Mjere 9 "Jačanje otpornosti i spremnosti zajednice na krizne situacije", mjera 10 "Unapređenje otpornosti okoliša" i mjera 11 "Unaprjeđenje ekološke i energetske infrastrukture" doprinose stvaranju sigurnog i očuvanog životnog prostora. Plan razvoja OBŽ-a postavlja temelje mjerama zaštite okoliša, energetske učinkovitosti te prilagodbe i ublažavanja klimatskih promjena.

Regionalna prepoznatljivost i privlačnost

Mjera 5 "Promocija turističke ponude i destinacije" i mjera 12 "Poticanje održive proizvodnje i prerade hrane" doprinose regionalnoj prepoznatljivosti kroz promociju lokalnih proizvoda i turističkih potencijala.

Konkurentnost i inovativnost gospodarstva

Mjere 1 "Jačanje gospodarstva" i mjera 2 "Poticanje odgoja i obrazovanja" podupiru ovaj prioritet kroz jačanje gospodarskih kapaciteta i ljudskih potencijala potrebnih za konkurentno

gospodarstvo. Plan razvoja OBŽ-a stavlja naglasak na povećanje konkurentnosti gospodarstva i zaposlenosti kroz unaprjeđenje gospodarske i društvene infrastrukture.

Plan razvoja Osječko-baranjske županije predviđa realizaciju 39 strateških projekata ukupne vrijednosti 16,6 milijardi kuna do 2027. godine, a Grad Valpovo kroz svoje mjere doprinosi ostvarivanju tog ambicioznog plana na lokalnoj razini.

4.3. Povezanost sa ciljevima Agende UN 2030

Provedbeni program Grada Valpova izravno doprinosi ostvarivanju 17 ciljeva održivog razvoja (SDG) utvrđenih Agendom UN 2030. Lokalizacija SDG-ova na lokalnoj razini ključna je za njihovo uspješno ostvarivanje, budući da se oko jedne trećine od 232 pokazatelja može mjeriti na lokalnoj razini.

Tablica 3 Povezanost s SDG ciljevima; IZVOR: obrada autora

CILJEVI ODRŽIVOG RAZVOJA (SDG)	MJERA IZ PROVEDBENOG PLANA GRADA VALPOVA
SDG 1 - Iskorijeniti siromaštvo svugdje i u svim njegovim oblicima	Mjera 6 "Jačanje socijalne sigurnosti stanovništva" kroz programe financijske potpore socijalno ugroženim obiteljima i mjere socijalne inkluzije.
SDG 2 - Iskorijeniti glad, osigurati dostatne količine hrane i bolju prehranu	Mjera 12 "Poticanje održive proizvodnje i prerade hrane" doprinosi sigurnosti hrane kroz podršku lokalnoj poljoprivredi i kratkim lancima opskrbe.
SDG 3 - Osigurati zdrav život i promicati blagostanje	Mjere 6 "Jačanje socijalne sigurnosti stanovništva" i mjera 10 "Unaprjeđenje otpornosti okoliša" doprinose zdravlju kroz socijalnu skrb i čisti okoliš.
SDG 4 - Osigurati uključivo i pravedno obrazovanje	Mjera 2 "Poticanje odgoja i obrazovanja" izravno podupire ovaj cilj kroz ulaganja u obrazovnu infrastrukturu i dostupnost obrazovanja.
SDG 5 - Postići ravnopravnost spolova i osnažiti sve žene i djevojčice	Sve mjere programa implementiraju se uz poštovanje načela ravnopravnosti spolova kao horizontalnog prioriteta.
SDG 6 - Osigurati dostupnost i održivo upravljanje vodama	Mjera 11 "Unaprjeđenje ekološke i energetske infrastrukture" kroz modernizaciju vodoopskrbe i kanalizacije.
SDG 7 - Osigurati pristupačnu, pouzdanu, održivu i modernu energiju	Mjere 10 i mjera 11 kroz projekte obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti.
SDG 8 - Promicati uključivi i održivi gospodarski rast i dostojan posao	Mjera 1 "Jačanje gospodarstva" kroz poticanje MSP-ova i stvaranje radnih mjesta.
SDG 9 - Izgraditi otpornu infrastrukturu i poticati inovacije	Mjera 3, mjera 4 i mjera 14 kroz digitalizaciju i modernizaciju javne infrastrukture.
SDG 10 - Smanjiti nejednakosti	Mjera 6, mjera 7 i mjera 8 kroz socijalne programe i demografske mjere.

SDG 11 - Učiniti gradove uključivima, sigurnima, otpornima i održivima	Sve mjere programa doprinose ovom "urbanom SDG-u" koji je posebno relevantan za gradove kao što je Valpovo.
SDG 12 - Osigurati održive obrasce potrošnje i proizvodnje	Mjera 10, mjera 11 i mjera 12 kroz kružno gospodarstvo i održivu proizvodnju.
SDG 13 - Poduzeti hitne mjere u borbi protiv klimatskih promjena	Mjera 10 i mjera 11 kroz mjere prilagodbe i ublažavanja klimatskih promjena.
SDG 15 - Štititi i obnavljati zemaljske ekosustave	Mjera 10 kroz zaštitu bioraznolikosti i održivo korištenje prirodnih resursa.
SDG 16 - Promicati mirna i uključiva društva	Mjera 3, mjera 7 i mjera 9 kroz transparentno upravljanje, civilno društvo i sigurnost.
SDG 17 - Jačati partnerstva za održivi razvoj	Sve mjere implementiraju se kroz partnerski pristup s različitim dionicima.

4.4. Doprinos zelenoj tranziciji i digitalnoj transformaciji

Provedbeni program Grada Valpova značajno doprinosi ostvarivanju ciljeva zelene tranzicije i digitalne transformacije kao ključnih razvojnih smjerova 21. stoljeća.

Zelena tranzicija

Grad Valpovo kroz nekoliko mjera doprinosi prelazu na čistu energiju, poticanju zelenih ulaganja i dekarbonizaciji:

Mjera 10: Unapređenje otpornosti okoliša i upravljanje klimatskim izazovima

- Implementacija mjera energetske učinkovitosti u javnim objektima
- Razvoj obnovljivih izvora energije
- Smanjenje emisija stakleničkih plinova
- Usklađivanje s Europskim zelenim planom

Mjera 11: Unaprjeđenje ekološke i energetske infrastrukture za održivi razvoj

- Modernizacija komunalne infrastrukture
- Energetska obnova javnih objekata
- Uvođenje sustava pametnih mreža

Mjera 12: Poticanje održive proizvodnje i prerade hrane

- Promicanje ekoloških tehnologija u poljoprivredi
- Razvoj biogospodarstva

- Kratki lanci opskrbe hranom
- Smanjenje utjecaja na okoliš

Mjera 13: Razvoj održivih prometnih rješenja

- Izgradnja biciklističkih staza
- Promicanje javnog prijevoza
- Smanjenje emisija u prometu

Digitalna transformacija

Digitalna transformacija predstavlja ključni pokretač gospodarskog rasta i društvene modernizacije. Grad Valpovo kroz svoje mjere doprinosi ovom prioritetu:

Mjera 3: Djelotvorna javna uprava

- Digitalizacija javnih usluga
- Uspostava sustava elektroničkog poslovanja
- Modernizacija komunikacijskih kanala s građanima
- Implementacija sustava upravljanja dokumentima

Mjera 14: Digitalizacija javne uprave

- Nabava suvremene informatičke opreme za gradske službe
- Razvoj novih digitalnih usluga
- Edukacija službenika za rad s novim tehnologijama
- Uspostava sigurnosnih sustava za zaštitu podataka

Mjera 4: Učinkovito upravljanje javnom imovinom

- Implementacija sustava pametnog upravljanja javnim objektima
- Uspostava digitalnih registra javne imovine
- Korištenje IoT tehnologija za monitoring infrastrukture
- Optimalizacija energetske potrošnje kroz pametne sustave

5. Popis mjera s opisom, ključnim aktivnostima i pokazateljima rezultata

5.1. Popis mjera s opisom

Mjere i aktivnosti u provedbenom programu definirane su prema proračunu za 2025. godinu, dok se istovremeno planiraju i ostali kapitalni projekti koji će se realizirati do 2029. godine. Ostali kapitalni projekti.

- Energetska obnova zgrade Gradske uprave,
- Energetska obnova Lovačkog doma,
- Energetska obnova Doma u Šagu,
- Pilot projekt razvoja zelene infrastrukture Grada Valpova,
- Razvoj zelene infrastrukture u Gradu Valpovu,
- Razvoj zelene infrastrukture u Nardu.
- Rekonstrukcija i opremanje sportskog terena Valpovka

Ako se tijekom razdoblja provedbe u proračun uvrste novi projekti koji nisu prethodno bili obuhvaćeni provedbenim programom, tada je potrebno ažurirati ili izmijeniti provedbeni program kako bi mjere, aktivnosti i pokazatelji rezultata bili usklađeni s novim financijskim planovima i programskim prioritetima. Provedbeni program je po prirodi fleksibilan dokument te se može prilagođavati na godišnjoj razini zbog novih okolnosti ili projekata.

Tablica 4 Popis mjera s opisom; IZVOR: obrada autora

NAZIV MJERE	OBRAZLOŽENJE
1. Jačanje gospodarstva-poticanje razvoja gospodarstva, malog i srednjeg poduzetništva i ruralnog razvoj	Sveobuhvatna mjera koja za cilj ima osigurati poticajno okruženje za razvoj lokalne ekonomije kroz ulaganja u poduzetničku djelatnost te jačanje gospodarske infrastrukture, s ciljem povećanja zapošljavanja, produktivnosti i održivog razvoja.
2. Poticanje odgoja i obrazovanja	Mjera unaprjeđenje obrazovnog sustava kao temelja gospodarskog rasta kroz jačanje kapaciteta predškolskih, osnovnoškolskih, srednjoškolskih ustanova te osiguranje ravnopravnog pristupa kvalitetnom obrazovanju za svu djecu i mlade s područja grada.
3. Djelotvorna javna uprava	Mjera usmjerena na unaprjeđenje učinkovitosti i kvalitete javnih usluga kojima građani i gospodarski subjekti pristupaju na lokalnoj razini. Cilj ove mjere jest osigurati transparentno, profesionalno i brzo pružanje upravnih usluga kroz modernizaciju i digitalizaciju sustava, kao i poboljšanje organizacijskih kapaciteta uprave.
4. Učinkovito upravljanje javnom imovinom	Mjera usmjerena na racionalno i transparentno gospodarenje imovinom u vlasništvu jedinice lokalne

	samouprave s ciljem maksimiziranja njene vrijednosti, održivog korištenja i doprinosu razvojnim i društvenim ciljevima Grada. Mjera uključuje upravljanje prometnom infrastrukturom, zelenim površinama, parkirališnim i garažnim prostorima, kao i poslovnim prostorima koje koristi Grad ili treći korisnici. Cilj je postići energetske učinkovitost, financijsku odgovornost i osigurati podršku strateškim razvojnim ciljevima lokalne zajednice kroz integrirani i suvremeni pristup upravljanju javnim resursima.
5. Promocija turističke ponude i destinacije	Mjera usmjerena na povećanje prepoznatljivosti i atraktivnosti grada kao turističke destinacije kroz organizaciju i podršku raznovrsnih turističkih manifestacija, kulturnih i sportskih događanja te razvoj promotivnih aktivnosti. Cilj je privući veći broj domaćih i međunarodnih posjetitelja, produžiti njihovo vrijeme boravka i povećati turističke prihode. Obuhvaća planiranje i provedbu marketinških kampanja, suradnju s turističkim zajednicama, razvoj promotivnih materijala te organizaciju i koordinaciju događaja koji ističu kulturnu, povijesnu i prirodnu baštinu grada, čime se doprinosi gospodarskom razvoju i razvoju održivog turizma.
6. Jačanje socijalne sigurnosti stanovništva	Mjera usmjerena na osiguranje zaštite i podrške ranjivim skupinama kroz razvoj i provedbu socijalnih programa koji povećavaju kvalitetu života i socijalnu uključenost. Obuhvaća pružanje različitih oblika socijalne pomoći, uključujući financijsku potporu, pomoć u kući, socijalne usluge za starije osobe i osobe s invaliditetom, te organizaciju skrbi za djecu i obitelji u potrebi kao i preventivne mjere za smanjenje socijalne isključenosti, unapređenje sustava javnog informiranja o pravima i uslugama, kao i razvoj kapaciteta lokalnih socijalnih ustanova i udruga.
7. Jačanje zajednice i razvoj civilnog društva za kvalitetniji život građana	Ova mjera usredotočena je na poticanje i podršku razvoju civilnog društva kao ključnog nositelja socijalnih inicijativa i društvene kohezije u Gradu Valpovu. Kroz organizaciju i financiranje kulturnih, sportskih, rekreacijskih, socijalnih i volonterskih aktivnosti, te kroz unapređenje prostora i resursa za djelovanje udruga i nevladinih organizacija, mjeri se doprinosi povećanju društvene angažiranosti i kvaliteti života. Uključuje programe kulturnih događanja, sportskih aktivnosti, socijalnih usluga i podrške ranjivim skupinama.
8. Podrška obiteljima i demografska revitalizacija	Mjera je usmjerena na stvaranje uvjeta za povećanje nataliteta, potporu mladim obiteljima te osnaživanje demografske stabilnosti u Gradu Valpovu. Kroz sustavne demografske mjere, uključujući financijske potpore kao što su porodični i roditeljski dodaci te razvoj i proširenje predškolskog odgoja i obrazovanja, nastoji se smanjiti

9. Jačanje otpornosti i spremnosti zajednice na krizne situacije i nepogode	odljev stanovništva i osigurati ravnopravne prilike za sve skupine. Ova mjera usmjerena je na razvoj i unaprjeđenje kapaciteta lokalne zajednice da pravovremeno i učinkovito odgovori na razne krizne situacije i prirodne nepogode. Obuhvaća aktivnosti vezane uz osposobljavanje, opremanje i organizaciju službi civilne zaštite te širenje svijesti i edukaciju građana o smanjenju rizika. Time se doprinosi stabilnosti i sigurnosti zajednice, minimizirajući štetne posljedice kriznih događaja i povećavajući otpornost na vanjske i unutarnje prijetnje.
10. Unaprjeđenje otpornosti okoliša i upravljanje klimatskim izazovima	Ova mjera obuhvaća jačanje i modernizaciju sustava zaštite okoliša te poticanje održivog korištenja prirodnih resursa. Cilj je smanjiti onečišćenje i emisije stakleničkih plinova kroz provođenje mjera energetske učinkovitosti, razvoj obnovljivih izvora energije, unaprjeđenje gospodarenja otpadom i modernizaciju infrastrukture. U okviru mjere su i jačanje kapaciteta institucija, uključivanje zajednice kroz edukacije i podizanje svijesti o važnosti zaštite prirode, kao i usklađivanje s nacionalnim i europskim propisima.
11. Unaprjeđenje ekološke i energetske infrastrukture za održivi razvoj	Ova mjera usmjerena je na razvoj i modernizaciju lokalne i regionalne komunalne i energetske infrastrukture s naglaskom na ekološke i energetske aspekte. Uključuje ulaganja u sustave javne vodoopskrbe, odvodnje, gospodarenje otpadom, obnovu postojećih i uspostavu novih energetski učinkovitih rješenja, kao i promicanje uporabe obnovljivih izvora energije. Mjera pridonosi stvaranju održivog urbane i ruralne okoline, smanjenju emisija štetnih plinova te jačanju kapaciteta za prilagodbu klimatskim promjenama. Time se direktno doprinosi unapređenju kvalitete života građana, smanjenju ekološkog opterećenja te podršci energetske neovisnosti Grada Valpova.
12. Poticanje održive proizvodnje i prerade hrane za razvoj lokalnog gospodarstva	Ova mjera usmjerena je na jačanje održive proizvodnje hrane u regiji kroz podršku poljoprivrednicima i prehrambenoj industriji u modernizaciji, diverzifikaciji i unapređenju prerade lokalnih proizvoda. Naglasak je na promicanju ekoloških i inovativnih tehnologija, smanjenju negativnog utjecaja na okoliš te povećanju konkurentnosti i dodane vrijednosti proizvoda. Mjera obuhvaća unaprjeđenje sustava logistike i distribucije, povezivanje proizvođača s lokalnim i širim tržištima, kao i podršku u stjecanju certifikata kvalitete i sigurnosti hrane. Time se doprinosi održivom gospodarskom razvoju i poticanju zapošljavanja u ruralnim područjima.
13. Razvoj i unaprjeđenje održivih prometnih rješenja i mobilnosti	Mjera se usmjerava na poticanje i razvoj prometnih sustava i usluga koje su ekološki prihvatljive, energetski učinkovite i društveno pristupačne. Uključuje ulaganja u modernizaciju

	javnog prijevoza, izgradnju pješačkih i biciklističkih staza, poticanje korištenja električnih vozila i razvoj infrastrukture za alternativne izvore energije u prometu. Također obuhvaća poboljšanje prometne povezanosti unutar Grada i prema okolnim područjima, s posebnim naglaskom na smanjenje emisija i zagušenja te povećanje sigurnosti i kvalitete usluge za građane. Ova mjera doprinosi integriranom prostornom razvoju i osigurava održivu prometnu budućnost.
14. Unapređenje digitalne transformacije	Ova mjera usmjerena je na poticanje digitalizacije, uključujući modernizaciju rada javne uprave kroz nabavu suvremene informatičke opreme. Mjera ima za cilj povećati učinkovitost, transparentnost i dostupnost javnih usluga. Time se doprinosi cjelokupnoj digitalnoj transformaciji koja je ključna za održivi razvoj i prilagodbu suvremenim tehnološkim i društvenim promjenama.

5.2. Popis ključnih aktivnosti

Tablica 5 Popis ključnih aktivnosti; IZVOR: obrada autora

NAZIV MJERE	KLUČNE AKTIVNOSTI
1. Jačanje gospodarstva- poticanje razvoja gospodarstva, malog i srednjeg poduzetništva i ruralnog razvoj	1.1. Dodjela potpora za pokretanje gospodarskih aktivnosti poduzetnika početnika temeljem javnog poziva za dodjelu. 1.2. Dodjela potpora za ulaganja u razvoj i unapređenje poslovanja temeljem javnog poziva za dodjelu. 1.3. Subvencioniranje kamatne stope na poduzetničke kredite. 1.4. Izgradnja i razvoj gospodarskih zona na području grada Valpova 1.5. Savjetovanje poduzetnika i tehnička pomoć u izradi projektnih prijedloga za financiranje kroz fondove EU i druge nacionalne fondove
2. Poticanje odgoja i obrazovanja	2.1. Povećanje broja upisane djece u ustanove za predškolski odgoj 2.2. Pružanje usluga logopeda za djecu 2.3. Stvaranje novih mjesta za djecu u vrtićima 2.4. Obnova i opremanje igrališta
3. Djelotvorna javna uprava	3.1. Uvođenje e-usluga 3.2. Edukacija zaposlenika 3.3. Uređenje naselja i stanovanja 3.4. Zaštita okoliša i promocija kulturne baštine
4. Učinkovito upravljanje javnom imovinom	4.1. Pravni status i urednost imovine 4.2. Održavanje i valorizacija imovine 4.3. Financijsko upravljanje imovinom
5. Promocija turističke ponude i destinacije	5.1. Odabir i podrška turističkih projekata 5.2. Online promocija destinacije

6. Jačanje socijalne sigurnosti stanovništva	5.3. Organizacija događanja i manifestacija
	5.4. Suradnja s turističkim partnerima
7. Jačanje zajednice i razvoj civilnog društva za kvalitetniji život građana	6.1. Isplata jednokratne novčane pomoći
	6.2. Isplata naknade za stanovanje
	7.1. Edukacije i radionice usmjerene na uključivanje pojedinaca, inicijativa i organizacija u lokalnoj zajednici
	7.2. Financijska podrška lokalnim udrugama
	7.3. Priprema i pisanje projekata lokalnim udrugama, fizičkim i pravnim osobama
8. Podrška obiteljima i demografska revitalizacija	8.1. Promocije mjere pronatalitetne politike - potpore za novorođenčad
9. Jačanje otpornosti i spremnosti zajednice na krizne situacije i nepogode	8.2. Dodjela stipendija učenicima
	8.3. Sufinanciranje troškova prehrane učenicima
	9.1. Provođenje pokaznih i edukacijskih vježbi Crvenog križa
	9.2. Provođenje intervencija vatrogasne službe
	9.3. Provođenje preventivnih aktivnosti i intervencija civilne zaštite
10. Unapređenje otpornosti okoliša i upravljanje klimatskim izazovima	10.1. Provođenje ekoloških akcija
	10.2. Provođenje prikupljanja otpada
	10.3. Mjerenje uštede energije u zgradama u vlasništvu grada Valpova
11. Unaprjeđenje ekološke i energetske infrastrukture za održivi razvoj	11.1. Organizacija edukativnih radionica o načinu uštede energije
	11.2. Izrada i distribucija obrazovnih materijala s informacijama o načinu uštede energije (letci, brošure, poster, naljepnice)
	11.3. Provođenje redovitih pregleda sustava grijanja/hlađenja zgrada, unaprjeđenje sustava regulacije i upravljanja potrošnjom
	11.4. Provedba projekata energetske obnove zgrada kojima je osnivač Grad Valpovo
12. Poticanje održive proizvodnje i prerade hrane za razvoj lokalnog gospodarstva	12.1. Dodjela potpora u svrhu razvoja održive poljoprivredne proizvodnje i prerade poljoprivrednih proizvoda
	12.2. Prijave i provedba projekata za lokalne OPG-ove
13. Razvoj i unapređenje održivih prometnih rješenja i mobilnosti	13.1. Održavanje i/ili rekonstrukcija cesta/staza
	13.2. Izgradnja novih cesta/staza
	13.3. Provedbe projekata
14. Unapređenje digitalne transformacije	14.1. Uvođenje i implementacija novih digitalnih sustava
	14.2. Edukacija zaposlenika za rad u digitalnom okruženju

5.3. Pokazatelji rezultata

Tablica 6 Pokazatelji rezultata; IZVOR: obrada autora

NAZIV MJERE	POKAZATELJ REZULTATA
1. Jačanje gospodarstva- poticanje razvoja gospodarstva, malog i srednjeg poduzetništva i ruralnog razvoj	1.1.1. Broj dodijeljenih potpora poduzetnicima početnicima
	1.1.2. Broj dodijeljenih potpora za ulaganja u razvoj i unapređenje poslovanja
	1.1.3. Broj subvencioniranih kredita poduzetnika
	1.1.4. Popunjenost poslovnih zona na području Grada Valpova
	1.1.5. Broj savjetovanja poduzetnika u izradi projektnih prijedloga za financiranje kroz fondove EU i druge nacionalne fondove
2. Poticanje odgoja i obrazovanja	2.1.1. Broj upisane djece u ustanove za predškolski odgoj
	2.1.2. Broj djece koja primaju usluge logopeda
	2.1.3. Broj novih mjesta za djecu
	2.1.4. Broj opremljenih ili obnovljenih igrališta
3. Djelotvorna javna uprava	3.1.1. Broj dostupnih e-usluga za građane
	3.1.2. Broj obučeni službenika godišnje
	3.1.3. Broj realiziranih projekata uređenja i obnove
	3.1.4. Broj održanih akcija i događanja vezanih uz okoliš i kulturu
4. Učinkovito upravljanje javnom imovinom	4.1.1. Postotak imovine sa uredno riješenim pravnim statusom
	4.1.2. Broj izvedenih održavanja i investicija koje povećavaju vrijednost javne imovine.
	4.1.3. Prihodi ostvareni od imovine
5. Promocija turističke ponude i destinacije	5.1.1. Broj podržanih turističkih projekata
	5.1.2. Broj posjeta web stranici
	5.1.3. Broj održanih događanja
	5.1.4. Broj sklopljenih partnerstava
6. Jačanje socijalne sigurnosti stanovništva	6.1.1. Broj korisnika koji su primili jednokratnu novčanu ili materijalnu pomoć
	6.1.2. Broj korisnika koji primaju naknadu za stanovanje
7. Jačanje zajednice i razvoj civilnog društva za kvalitetniji život građana	7.1.1. Broj provedenih edukacija i radionica
	7.1.2. Broj financiranih lokalnih projekata
	7.1.3. Broj provedenih projekata
8. Podrška obiteljima i demografska revitalizacija	8.1.1. Broj naknada za novorođenče
	8.1.2. Broj stipendija koje su dobili učenici
	8.1.3. Broj isplaćenih sufinanciranih troškova učenicima
9. Jačanje otpornosti i spremnosti zajednice na krizne situacije i nepogode	9.1.1. Broj pokaznih i edukacijskih vježbi Crvenog križa
	9.1.2. Broj intervencija vatrogasne službe

	9.1.3. Broj provedenih preventivnih aktivnosti i intervencija civilne zaštite
10. Unapređenje otpornosti okoliša i upravljanje klimatskim izazovima	10.1.1. Količina otpada (t) koja je sufinancirana 10.1.2. Količina zbrinutog otpada (t) 10.1.3. Proizvedena energija (kWh)
11. Unaprjeđenje ekološke i energetske infrastrukture za održivi razvoj	11.1.1. Broj edukativnih radionica 11.1.2. Broj distribucijskih materijala 11.1.3. Broj pregleda sustava upravljanja potrošnjom 11.1.4. Broj provedenih projekata
12. Poticanje održive proizvodnje i prerade hrane za razvoj lokalnog gospodarstva	12.1.1. Broj dodijeljenih potpora 12.1.2. Broj prijavljenih i provedenih projekata
13. Razvoj i unapređenje održivih prometnih rješenja i mobilnosti	13.1.1. Broj održavanih i/ili rekonstruiranih cesta/staza 13.1.2. Broj izgrađenih cesta/staza 13.1.3. Broj provedenih projekata
14. Unapređenje digitalne transformacije	14.1.1. Broj uvedenih digitalnih sustava 14.1.2. Broj obučenih zaposlenika

6. Okvir za praćenje provedbe

Okvir praćenja provedbe strateškog programa JLP(R)S uspostavlja se na temelju Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17, 151/22)¹ te Pravilnika o rokovima i postupcima praćenja i izvješćivanja o provedbi akata strateškog planiranja (NN 44/2023)². Temeljni cilj ovog okvira jest osigurati sustavan, transparentan i koordiniran pristup praćenju napretka mjera utvrđenih u aktu strateškog planiranja, pritom jasno definirajući institucionalne uloge, odgovornosti i rokove izvješćivanja.

Koordinacijsko tijelo, predvođeno Koordinatorom za strateško planiranje tijela državne uprave, nadležno je za prikupljanje i agregiranje godišnjih izvješća o provedbi programa državne uprave. Sukladno članku 15. stavku 1. Zakona, državna tijela, regionalni koordinatore te jedinice lokalne i regionalne samouprave dostavljaju usvojena **izvješća o napretku provedbe za prethodnu godinu najkasnije do 15. veljače tekuće godine.**

Upravni odjeli i ostale odgovorne pravne osobe obvezni su prikupljati podatke o izvršenju mjera, uključujući kvantitativne i kvalitativne pokazatelje rezultata, iznose utrošenih sredstava te ključne zaključke o ostvarenim ciljevima. Na temelju prikupljenih pokazatelja provodi se analiza napretka, utvrđuju se eventualne potrebe za korektivnim mjerama i priprema se strukturirano godišnje izvješće.

Izvješće o provedbi provedbenih programa, propisano člankom 12. Pravilnika, obuhvaća detaljan opis napretka svake mjere, ostvarene vrijednosti pojedinih pokazatelja rezultata, izvješće o utrošenim sredstvima te sažetak zaključaka i preporuke za unaprijeđenje provedbe. Godišnjim ciklusom izvješćivanja ujednačavaju se standardi izvještavanja na svim razinama vlasti, omogućujući usklađeno praćenje rezultata i učinkovitu suradnju među različitim institucijama.

Ovaj institucionalni i proceduralni okvir osigurava ne samo pravovremeno prikupljanje i analiziranje podataka, već i njihovu pravovremenu objavu te višerazinsku koordinaciju, što je ključno za dosljednu provedbu strateških ciljeva i povećanje odgovornosti svih uključenih aktera u procesu upravljanja razvojem Republike Hrvatske.

¹ <https://www.zakon.hr/z/975/zakon-o-sustavu-strateskog-planiranja-i-upravljanja-razvojem-republike-hrvatske>

² <https://www.zakon.hr/c/podzakonski-propis/56677/nn-44-2023-%2824.4.2023.%29%2C-pravilnik-o-rokovima-i-postupcima-pracenja-i-izvjescivanja-o-provedbi-akata-strateskog-planiranja>

7. Prilozi

Prilog 1. Tablični prikaz provedbenog programa

Prilog 2. Odluka o pokretanju postupka izrade Provedbenog programa Grda Valpova za razdoblje 2025.-2029.

POPIS SLIKA

Slika 1 Marko Šutalo, dipl.iur. gradonačelnik Grada Valpova	1
Slika 2 Grb Grada Valpova; IZVOR: Grad Valpovo	2
Slika 3 Organizacijska struktura Grada Valpova; IZVOR: obrada autora	9

POPIS TABLICA

Tablica 1 Predstavničko i izvršno tijelo Grada Valpova; IZVOR: obrada autora	4
Tablica 2 Upravna tijela Grada Valpova; IZVOR: obrada autora	4
Tablica 3 Povezanost s SDG ciljevima; IZVOR: obrada autora	18
Tablica 4 Popis mjera s opisom; IZVOR: obrada autora	21
Tablica 5 Popis ključnih aktivnosti; IZVOR: obrada autora	24
Tablica 6 Pokazatelji rezultata; IZVOR: obrada autora	26